

Lala.

Folk

Arbeidsverksted kommunestyret

Fremtidens bolig og møteplasser på Andenes

Landskap

Byrom

Gnist i Andøy

Sånn har vi jobbet med Andenes

Oppsummering gårsdagens arbeidsverksted med næringslivet

- Det er en generell optimisme på Andenes og i markedet
- Aktørene har per i dag ikke noe mandat som sier at de skal samarbeide om gode boliger, men ser sosiale og økonomiske syner-gier ved samarbeid.
- Alle peker på kommunen som initiativtaker til samarbeid på tvers av sektorer og marked.
- Det oppleves mangel på areal for å bygge boliger
- Alle ønsker å måle suksess på en kombinasjon av kvalitative parametere og antallet varierte boliger som produseres.

Lala presentasjon:

Gnist i Andøy:

Sånn har vi jobbet med Andenes

Å skape gode steder å bo

Sånn har Lala jobbet med boligutvikling før
Sånn har man gjort det andre steder

Fremtidens boliger på Andenes

Sånn ser vi for oss at det kan bli i Andenes

Hvem er i teamet?

Kommune

Andøy kommune

Avdeling for samfunnsutvikling i Andøy kommune arbeider for å fremme god arkitektur og planlegging i kommunen.

Arkitektur og landskap

Lala Tøyen

Lala Tøyen har base i landskapsarkitekturfaget og jobber med byutvikling, arkitektur og medvirkning. Kontoret ble grunnlagt i 2012 og har siden da jobbet med prosjekter som sentrumsutvikling, strategier, landskapsplaner, innovative boformer, tiltak og piloter på store og små steder.

Design

Travers

Travers er et designkontor som jobber med samfunnsutvikling. Vi designer tjenester, systemer og omgivelser for et mer engasjerende, bærekraftig og demokratisk samfunn. Kontoret har bred erfaring med prosesser med fokus på innbyggernes perspektiv. Både for en rekke kommuner og for Kommunal og distriktsdepartementet.

Nye møteplasser og et bedre boligmarked

Den overordnede utfordringen for Andenes som Gnist kommune er:

“Hvordan kan vi tette gapet i boligmarkedet, og skape nye møteplasser på tvers av befolkningsgrupper gjennom transformasjon av eksisterende bygningsmasse, nytenkning rundt boligtypologier og integrering av satelittsamfunn i kommunen?”

Som bakgrunn for dette, er det viktig at Andenes har et fungerende småbyliv.

Byliv, eller småbyliv, oppstår som summen av menneskers tilstedeværelse i byens rom. For at livet i sentrum skal fungere optimalt, vil tilstedeværelsen av syv bylivsfaktorer være avgjørende. For å utvikle riktige strategier og tiltak, er det viktig å forstå hvordan de syv faktorene trer fram og varierer, og hvilket potensiale de har.

Småbyliv defineres som et samspill av følgende **syv faktorer** i byen:

Metoder

Dybdeintervjuer

Intervjue innbyggere og lokale næringsdrivende for å få innsikt i dagens utfordringer og behov

Stedsvandring

Opplive Andøy gjennom øynene til lokale innbyggere for å forstå deres opplevelser

Observasjon

Observere miljøer og kultur ute i feltet for å komme nærmere hverdagen til innbyggerne

Gateintervjuer

Møte folk i deres hverdag. Cafésbesøk, snakke med folk i butikker og i gatene.

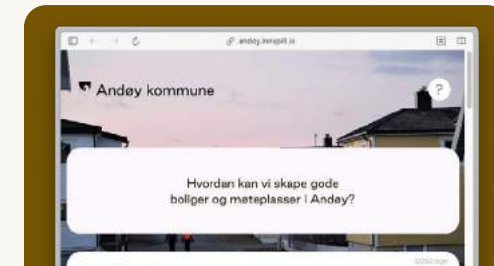
Skrivebordsundersøkelser

Lese eksisterende rapporter og strategier fra ulike aktører for å kartlegge eksisterende kunnskap

Fremtidsverksted

Mini-workshops fungerer som et alternativ til dybdeintervjuer med mindre grupper

Innspillsplattform

Digital plattform for å samle innspill og behov. Gjør det enkelt å delta hjemmefra og gir rask oversikt

Situasjonsskisser

Raske tolkninger og stedsanalyser

Godt humør og
mange meninger
Syns det skjer alt
for lite for eldre

En herlig venninegjeng

Setter pris på å bli hørt, har masse på hjertet

Gutta boys

Møtes daglig for
kaffe på Lysverket

Ungdomsgjengen

Henger i gangen til idrettshallen
opp til to timer om dagen når
de venter på bussen hjem fra
skolen

Folkene i Andøy

Innbyggere

Unge andværing

Vi har møtt elever på Andøy videregående skole. Elevene presentert resultatet av en pågående medvirkningsprosess der de snakket om ønsker og behov som ung andværing.

Unge voksne andværing

Andværing har uttrykt seg gjennom dybdeintervjuer over telefon og samtaler på den lokale cafeen. Et flertall av de digitale innspillene har kommet fra denne gruppen.

Eldre andværing

Andværing i pensjonsalder og oppover har uttrykt sine behov og utfordringer i samtaler på den lokale cafeen og på gata. Det er også flere som har gitt innspill digitalt.

Nyankomne andværing

Kort- og langtidsinnsatte 7 deltidsværing, Sesongarbeidere (fiskeri, turisme), Flykninger, Ansatte i Space og Forsvaret Besøkende Nasjonalt og internasjonalt

Næringsliv

Næringslivet har uttrykt seg gjennom dybdeintervjuer. Sentrale næringslivsaktører innen fiskeri, turisme, romteknologi, eiendomsutvikling, service og handel er representert.

Kommunen

Kommunen har uttrykt seg gjennom intervjuer, arbeidverksteder og samtaler gjennom prosjektperioden.

Utfordringer

Arkitektur

- Boligmangel
- Lite tilrettelagt for eldre / UU
- Viktige målpunkt utenfor sentrum
- Mye følelser knyttet til bygg
- For lite variasjon

Folk

- Folk blir ikke værende
- Ungdom har ikke steder å være i sentrum
- Vanskelig å vite hva som skjer
- For få og lite varierte møteplasser
- Ensomhet
- Dyrt å få besøk langveisfra

Byøkonomi

- Vinmonopolet flyttet ut av sentrum
- The whale
- Lite å gjøre på kveldstid
- Vanskelig å ferdes
- Skummelt med turisme
- Skjult bolig- og aktivitetsnettverk
- Nye aktører slår seg ned på Prærien

Kunst og kultur

- Mangel på kulturscener
- Bygde omgivelser forfaller
- Bibliotek utenfor sentrum
- Nedstengt ungdomsklubb
- Mangler alternativer til sport og friluftsliv

Mobilitet

- Mye trafikk turister og trafikk
- Lite sykkelveier
- Farlige møter mellom folk og trafikk
- Bilbasert mobilitetssentrum
- Behov for direktefly året rundt
- Vanskelig uten egen bil eller lappen
- Bundet til busstider / kjøring

Innovasjon

- Usikker fremtid for Forsvaret og Space
- Utvikling av havnen
- Vanskelig å se for seg en langvarig fremtid i Andenes

Natur

- Uforutsigbart vær og føre
- Lite bynatur i sentrum / tilgjengelige hager
- Vanskelige kår for beplantning

Potensial

Arkitektur

- Mange ubrukte bygg
- Sterk historie / kultur
- Transformasjon
- Sterk stedsidentitet
- Behov for nye boliger

Folk

- Varme folk
- Stor åpenhet
- Lett å få tak i kompetente folk

Byøkonomi

- Turisme
- Utvikling av gaten og nærfriluftsliv
- Stor dugnadsånd
- Flotte nisjebutikker

Kunst og kultur

- Sterk kultur for musikk og teater
- Tradisjonsrike kor og korps
- Revy
- Kulturskole

Mobilitet

- Overskuddsareal
- Kompakt og flatt sentrum
- Nasjonale turistveger

Innovasjon

- Space / teknologi / kunnskap / kompetanse cluster
- Sterk egenart

Natur

- Fiske og havturisme
- Nordlys
- Tett på naturopplevelser
- Gode siktlinjer mot natur og bygg
- Himmelrommet
- Mange hager i sentrum

Hovedtrekk 1

Mangel på informasjonsflyt
gjør at gjestfriheten ikke får
spillerom

Hovedtrekk 2

Ulike livssituasjoner
krever ulike boformer

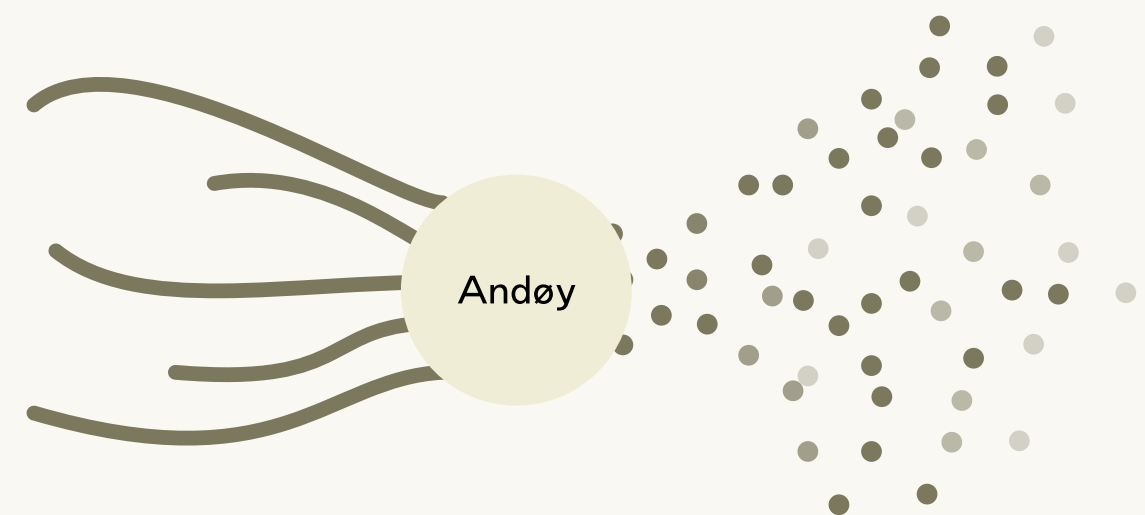
Hovedtrekk 3

Lett å få tak i gode folk, men
vanskelig å holde på dem

Lokale krefter

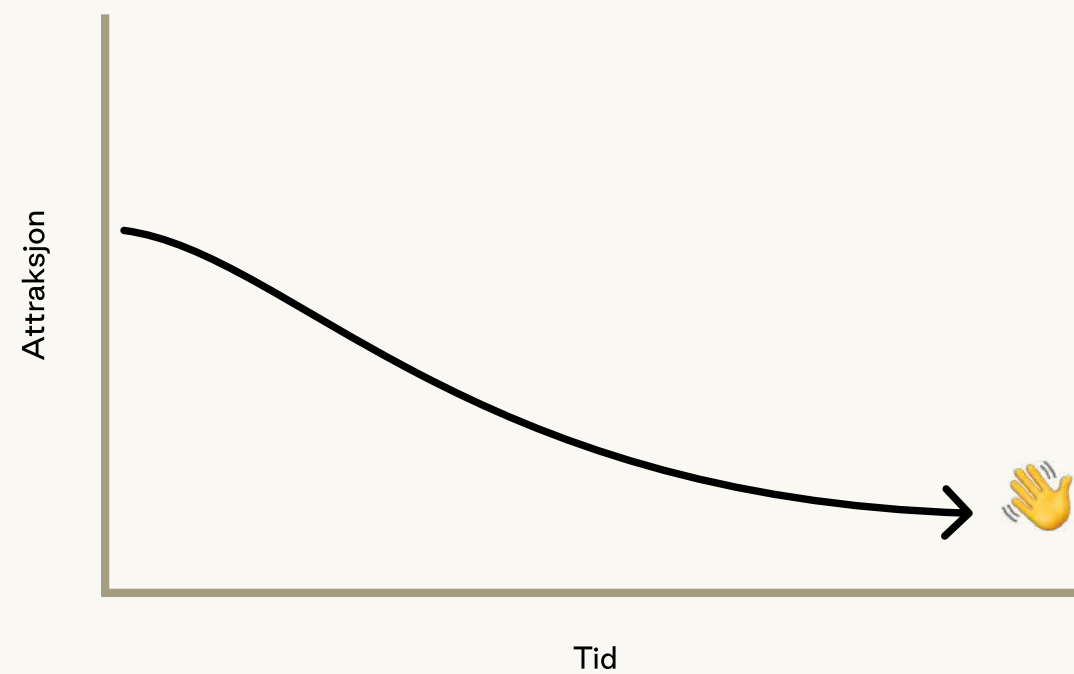
Det kommer masse ressurssterke mennesker til Andenes, men det er vanskelig å holde på de. Med tiden blir positive krefter tappet for energi og pågangsmot. Hvordan kan vi klare å holde på disse kreftene som finnes i Andværingene, og hvordan kan vi lage et kretsløp hvor disse kreftene blir igjen i Andenes (både om man bor der eller ikke)?

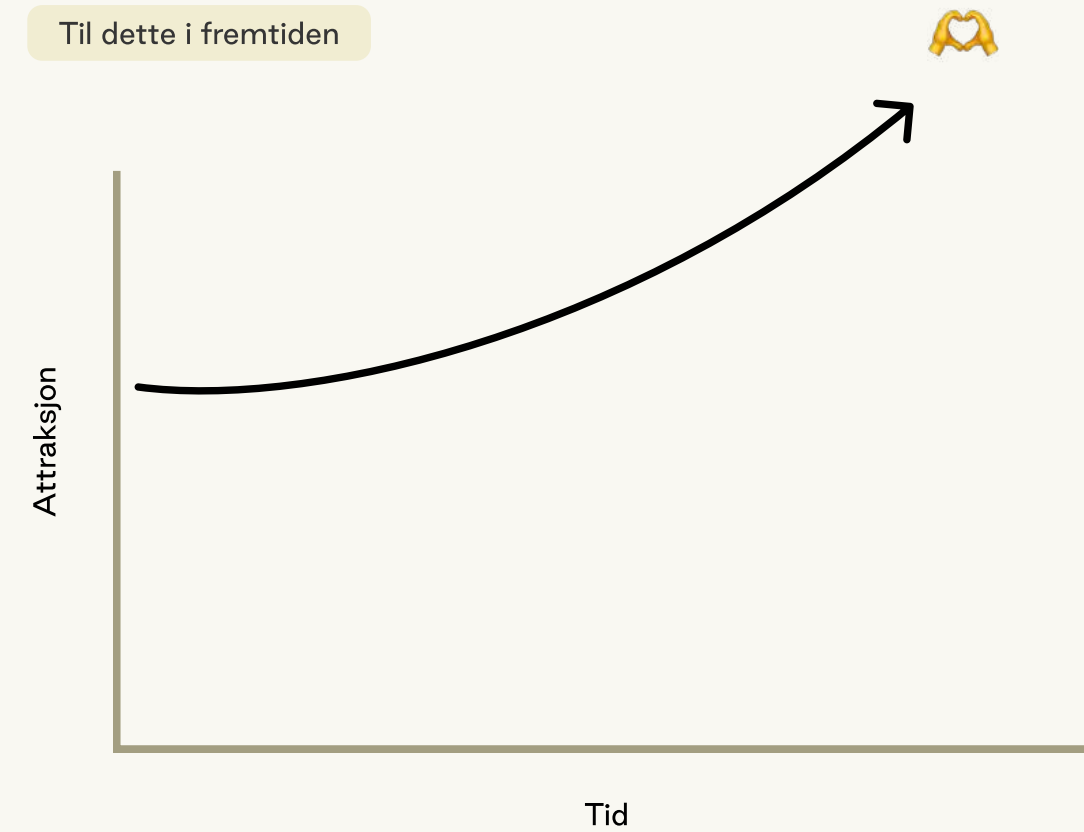
“Attraksjonen til Andøy synker
jo lengre man blir her”

Deltaker på workshop

Fra dette i dag

Til dette i fremtiden

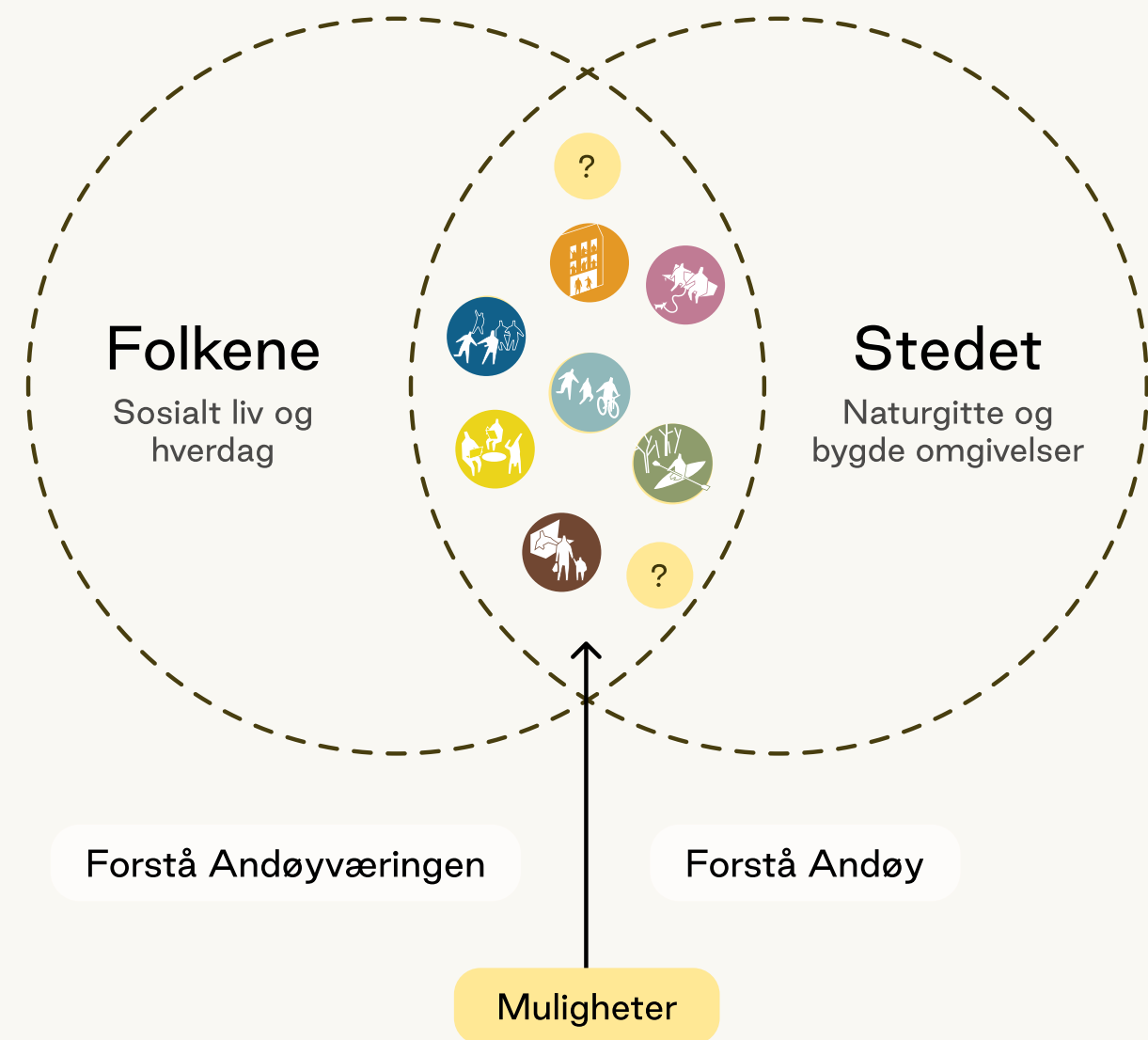

Mulighetene i mellom

Stedutvikling handler om mer enn infrastruktur og arkitektur. Det handler også om det sosiale livet som utspiller seg mellom husene; den sosiale infrastrukturen.

Potensialet for utvikling ligger i møtet mellom de ulike aspektene som utgjør et sted. Skal vi få til endring, må vi se sammenhengen mellom naturen, infrastrukturen, de bygde omgivelsene og menneskene som opplever alt dette i hverdagen.

I den denne delen av dokumentet kan du se og lese om innbyggernes behov, og hvordan disse behovene henger sammen med infrastruktur og omgivelser.

Mulighetene i mellom

For å utforme scenarioer har vi tatt utgangspunkt i hovedfunnene fra innsiktsfasen og skissert tre prinsipper for fremtidens Andøy, basert på innbyggernes, næringslivet og kommunens behov og utfordringer. For hvert prinsipp har vi formulert noen spørsmål. Scenarioene er et forsøk på å svare på disse spørsmålene.

Utfordringer

Bundet til busstider og kjøring Ungdomsklubben er nedstengt Mangel på et variert tilbud
Mangel på boliger som egner seg til eldre Lite å gjøre på kveldstid Vanskelig å ferdes
Få tomter til for salg Lite variasjon i boligmarkedet Tilpasser seg turisme Bobilturisme
Behov for informasjonsflyt Se for seg langvarig fremtid Komme seg rundt uten bil
Skjult boligmarked Skjult aktivitetsnettverk Mange turister Kveldsøkonomi
Plasskrevende aktører Holde på fagfolk Hjemmesittende nykommere +

Prinsipp ①

Prinsipp ②

Prinsipp ③

Mulighet

Mulighet

Mulighet

+

Prinsipp ①

Kultur for å teste, tilgjengelige startkabler

Spørsmål

- Hvordan lykkes vi med samskapende prosesser?
- Hvordan kan vi ta i bruk det vi har for å komme i gang?
- Hvordan kan vi jobbe med midlertidighet?
- Hvordan kan vi gjøre det lett å komme i gang med initiativ?

Prinsipp ②

Dele mer for å få mer

Spørsmål

- Hvordan kan vi dele på arealer og ressurser?
- Hvordan får vi til flerbruk og merbruk?
- Hvordan gjør vi det enkelt å lykkes med næringsliv i kommunen?
- Hvordan gjør vi det enkelt å flytte til kommunen?

Prinsipp ③

Ambisjon om variasjon

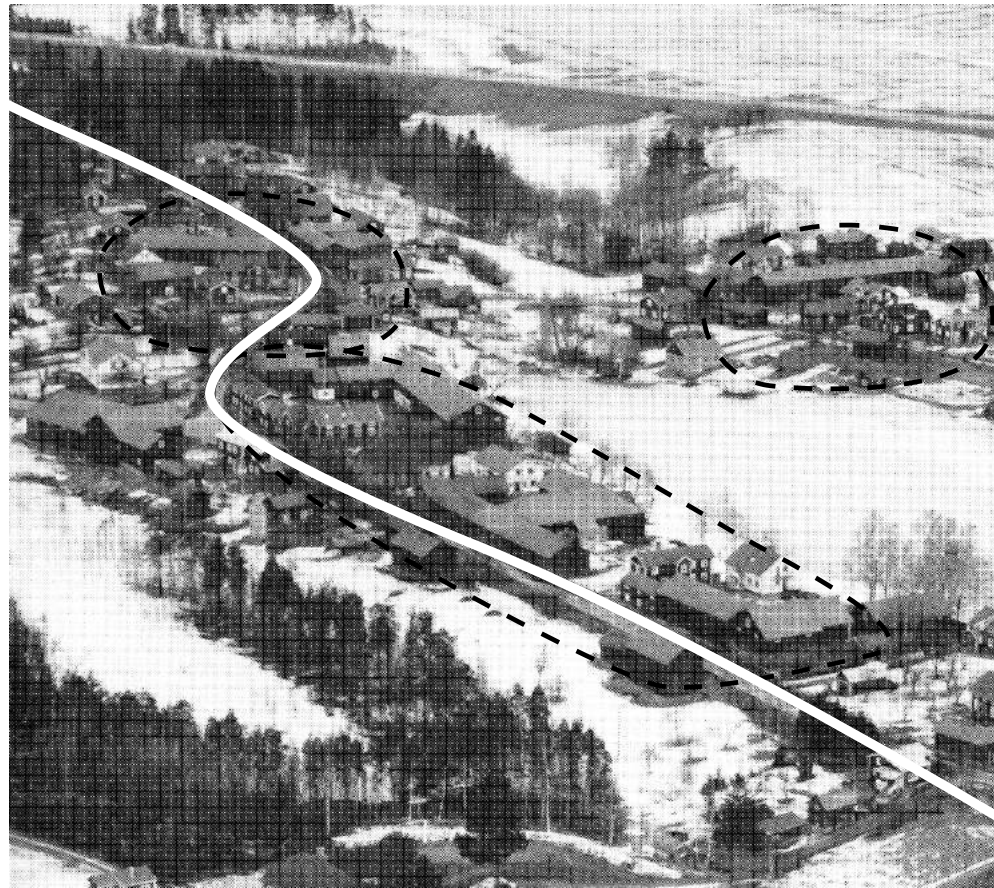
Spørsmål

- Hvordan kan vi skape gode og mer varierte boliger og møteplasser?
- Hvordan kan vi skape mer samspill mellom ulike interessegrupper?
- Hvordan kan vi gi rom til flere bygningstypologier og måter å være sammen på?

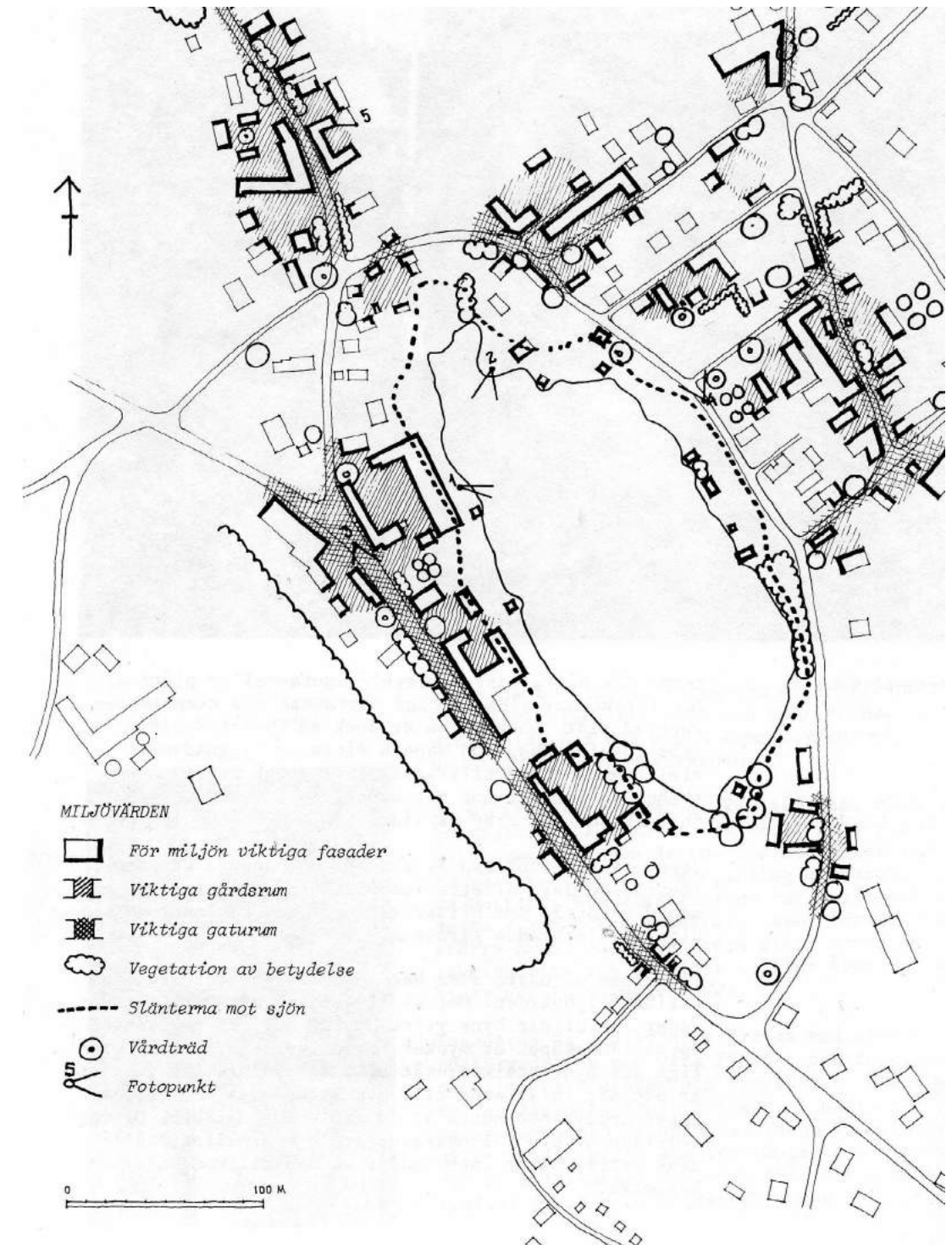
Å skape gode steder å bo

Sånn har Lala jobbet med boligutvikling før

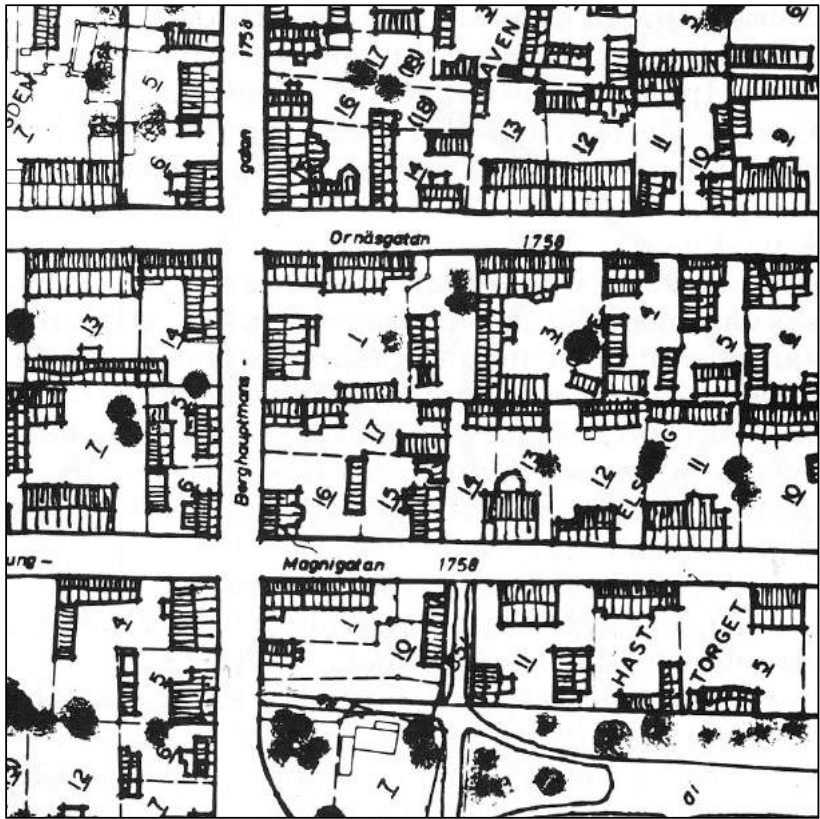
Mora, Sverige

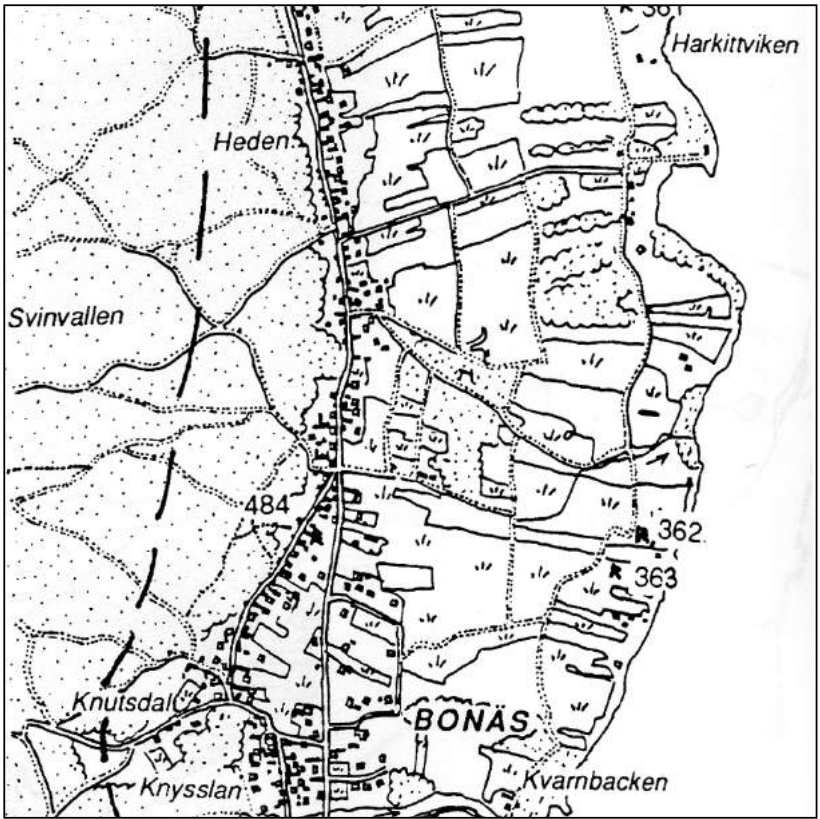
Bakom Strandens stora byggnader ser man Morkarlbyns täta byklunga i det öppna landskapet. Bilden är från 1924.
Foto: Mora Bygdearkiv.

Mora, Sverige

Falun

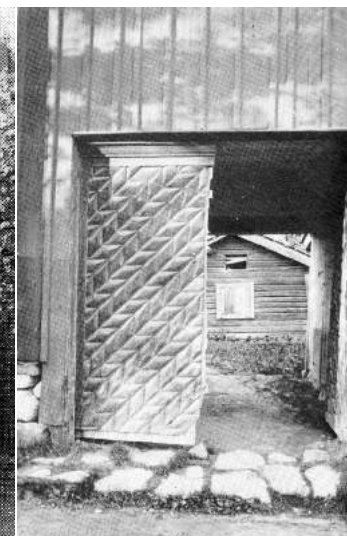

Bonäs

Mora

Mora, Sverige

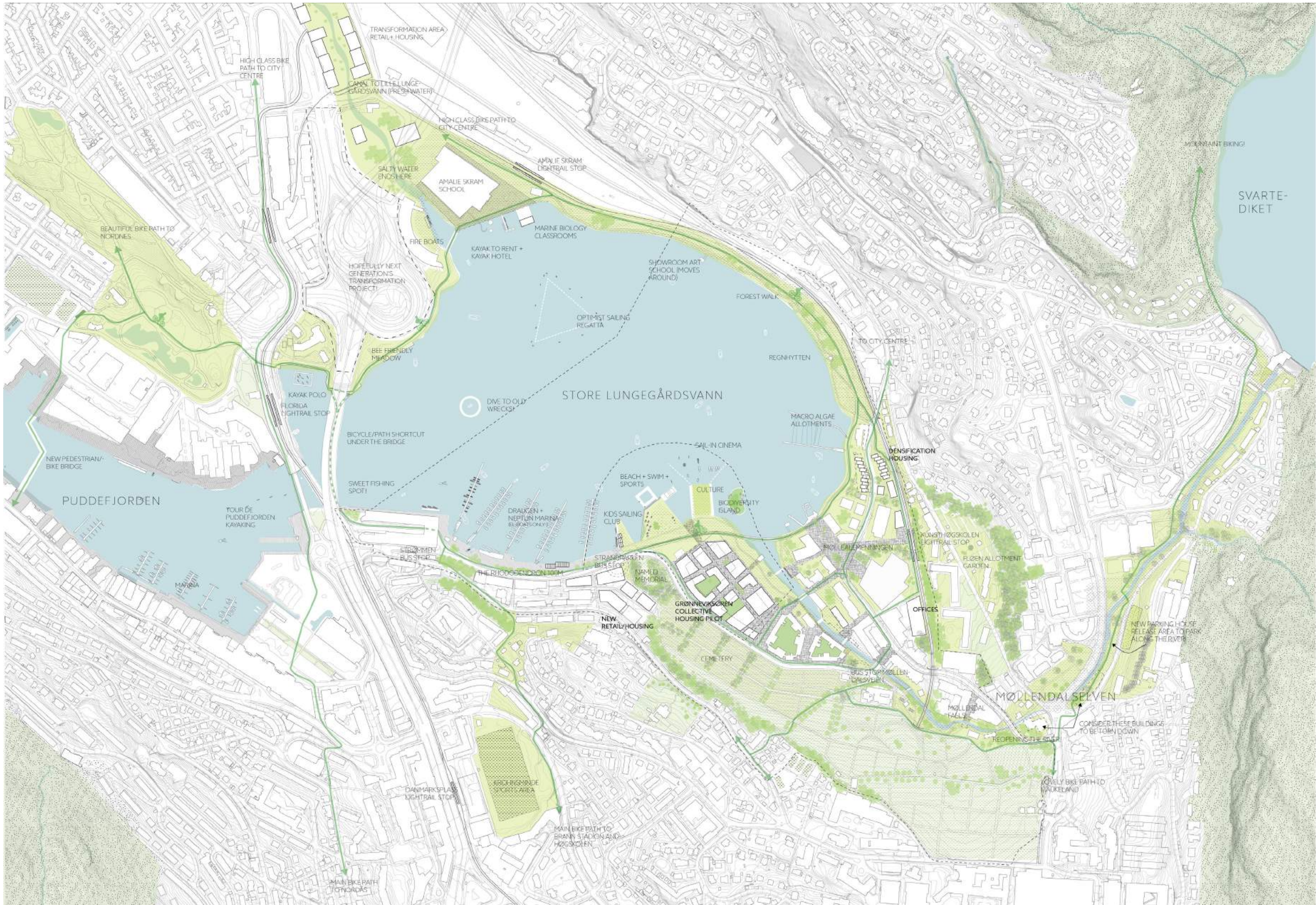

Grønneviken, Bergen

Grønneviken, Bergen 2014

Grønneviken, Bergen

SITE PLAN

100 m 200 m 300 m

Grønneviken, Bergen

BY

Bergen

- Sammenhengende universell utfor-
met sti langs vannet
- Strandparken
- Elveparken
- Kulturbygg
- Tursti opp Møllendalselven
- Sport, kajakk, seiling, optimist

BYDEL

Møllendal

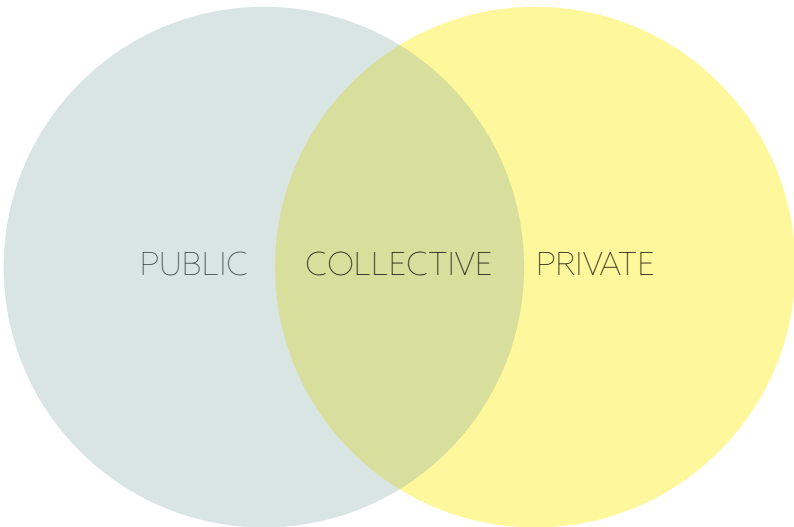
- Barnehage
- Helsestasjon
- Visningsrom for kunst KiB
- Øvingshotell
- Husbåter
- Båtparkering, naust
- Dagligvarehandel
- Sykkelverksted
- Badstu
- Hotelleiligheter for Haukeland
- Boliger for flyktninger
- Omsorgsboliger
- Generasjonsboliger
- Bofellesskap for eldre

BOLIGOMRÅDE

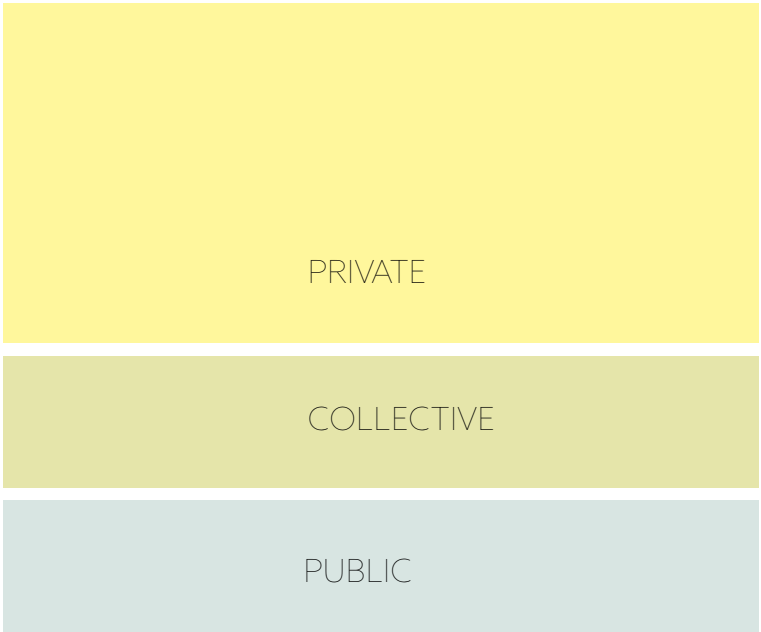
Grønneviksøren

- Fellesrom for alle beboere:
- Musikkrom
- Verksted
- Atelier
- Bibliotek
- Vaskerom
- Sykkelparkering og mekk
- Kontorarealer
- Treningsrom
- Båthus
- Storkjøkken for fellesmåltider og utleie
- Basseng
- Lekerom - lekeplass
- Elsykkelpool
- Bilpool
- Parseller/drivhus
- Utleieleiligheter for gjester

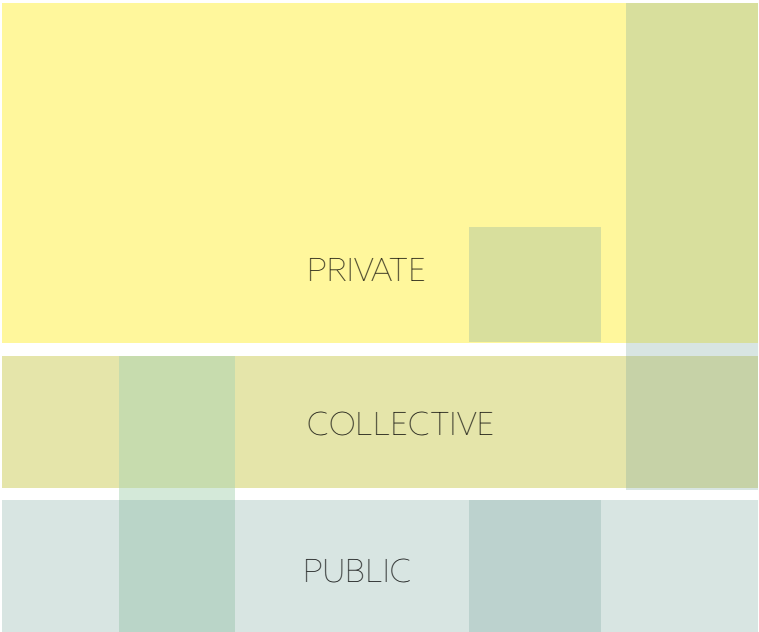
OFFENTLIG - PRIVAT?

1. GRADIENT

2. LAGDELING

3. MIKS

2nd FLOOR UPWARDS

1st FLOOR

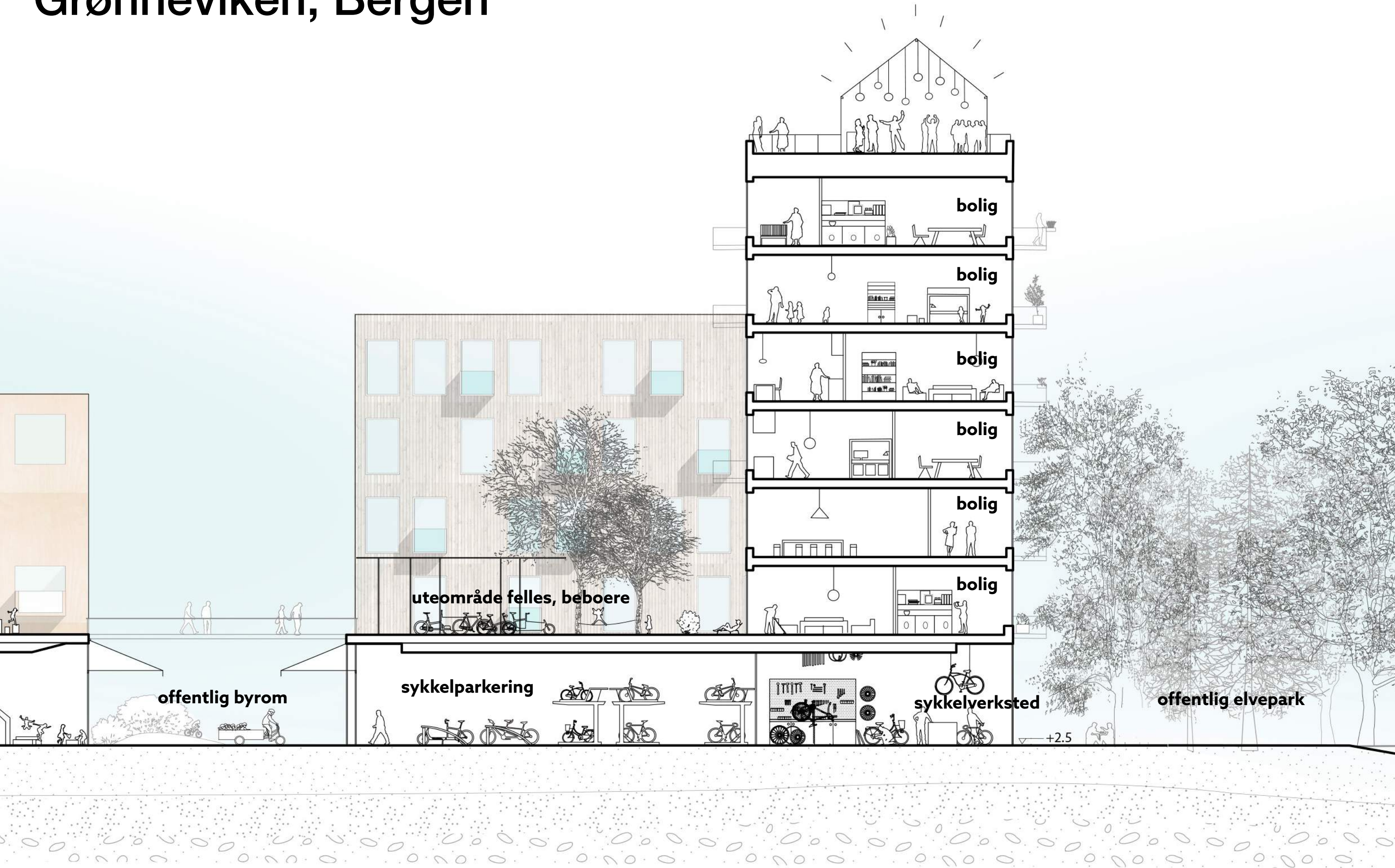
GROUND FLOOR

Grønneviken, Bergen

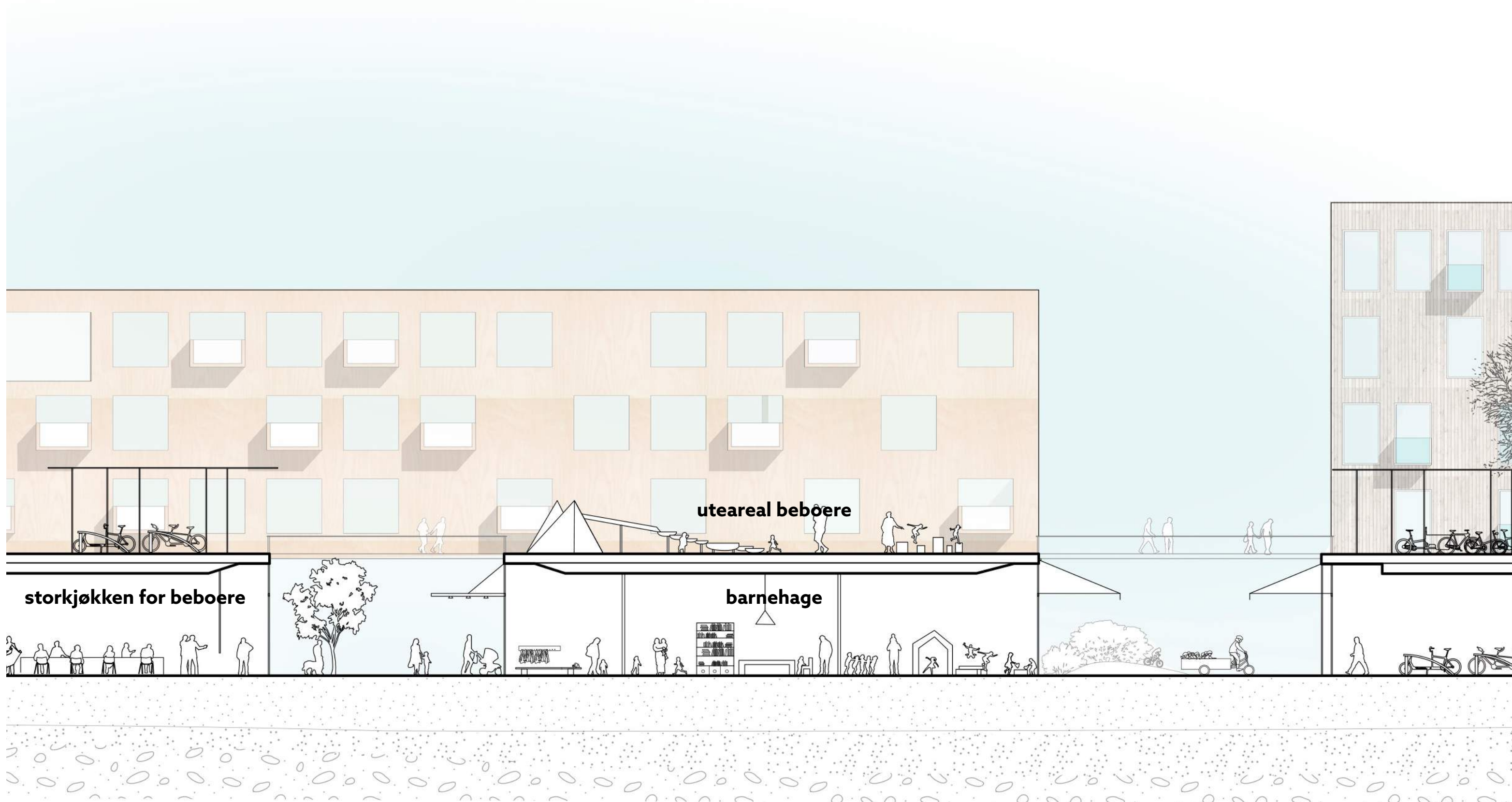

Grønneviken, Bergen

felles drivhus

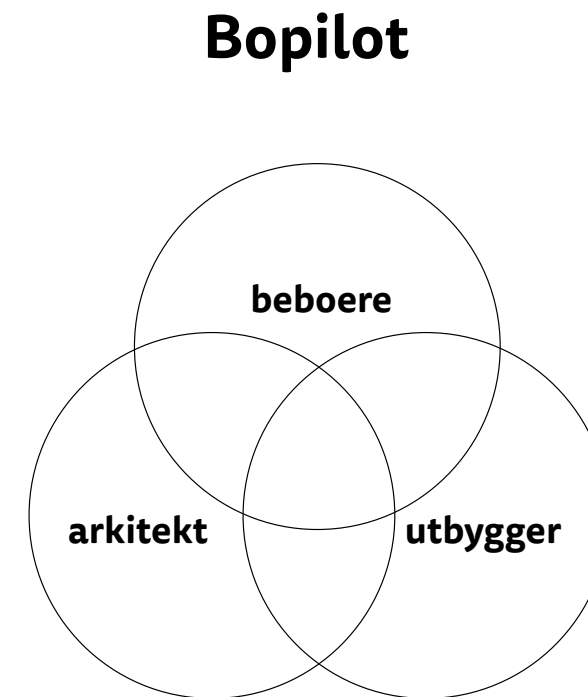
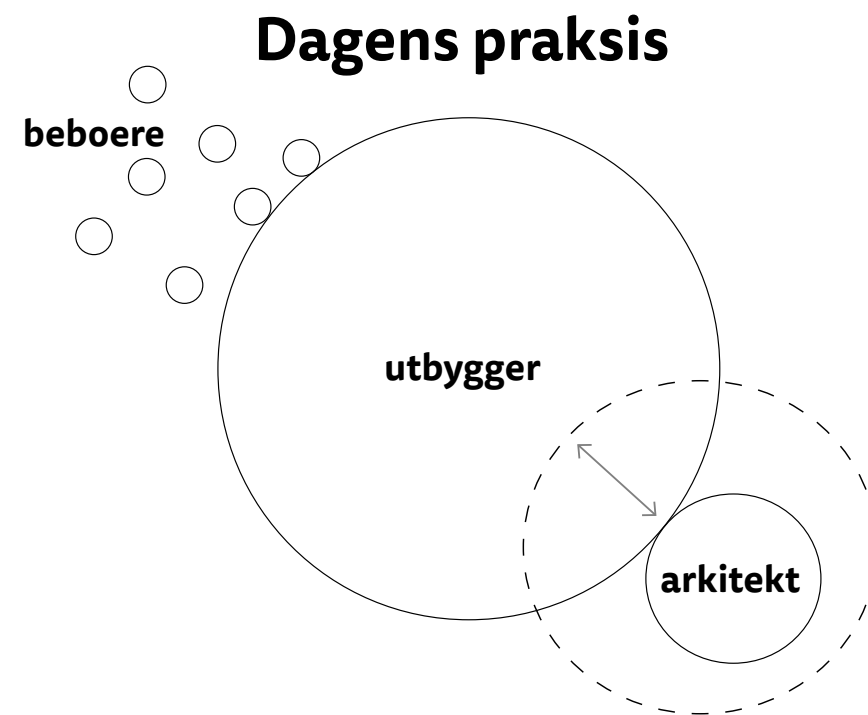

Grønneviken, Bergen

Prosess og samhandling

Bopilotens byggeprosess er basert på samhandling mellom beboer, arkitekt og en utbygger med respekt og forståelse for de ulike partenes kompetanse og drivkrefter.

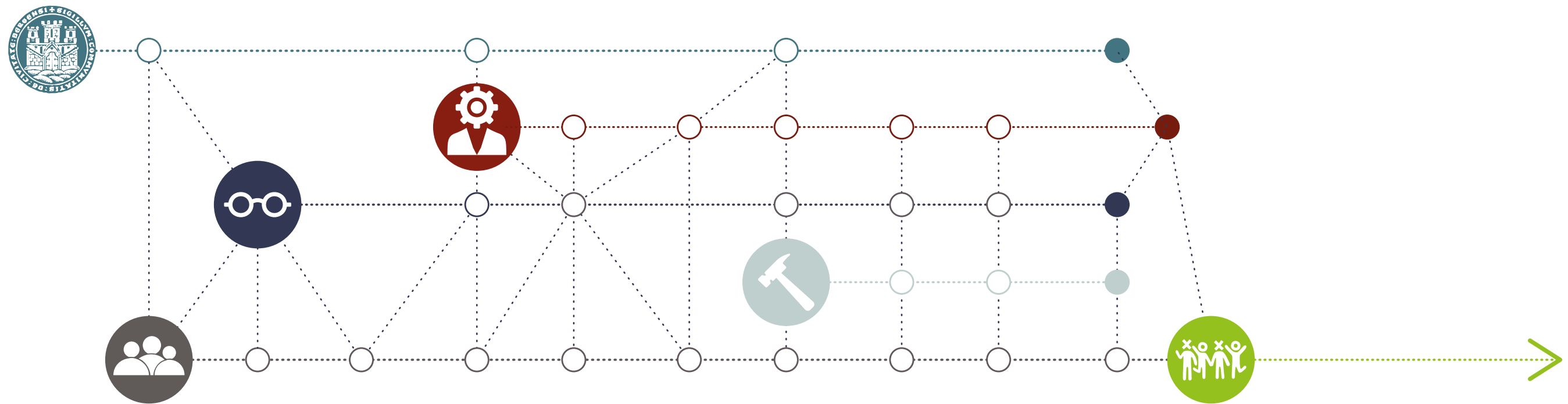

1. Beboerne ønsker en god bolig og et godt bomiljø som kan fungere over tid i flere livsfaser. Beboerne er eksperter på sitt eget liv og kan bidra til et prosjekt hvor særpreg skapes.

2. Arkitekten vil bidra til å samle ulike beboeres ønsker og behov til et godt bygg, med kvalitet som står seg over tid. Arkitekten er god til å lede utviklingsprosessen og har kunnskap om hvordan man plasserer et bygg i en bysituasjon.

3. Utbyggerne vil bidra til å skape et realiserbart bygg innenfor avtalte rammer og at det prosjekteres og bygges slik at bygget fungerer godt over tid. Utbyggerne er eksperter på økonomi, byggeprosesser og drift.

Proessen kan være slik:

1.

Bergen Kommune utlyser ledig tomt til byggegruppeformål

2.

Personer og familier kan melde sin interesse. Etter noen møter og samtaler kan en stor nok gruppe med de riktige hensiktene peke seg ut.

3.

Proessen formaliseres, kontrakter og kjøregler etableres. Byggegruppen hyrer inn en prosjektleder og arkitekt, de økonomiske forutsetningen sikres.

4.

Selve byggeprosjektet utarbeides, byggegruppene får inn sine designønsker, bygget utarbeides og prosjekteres. Byggesøknader sendes, entrepenører velges.

5.

Leilighetsbygget bygges, fellesarealer etableres og lages.

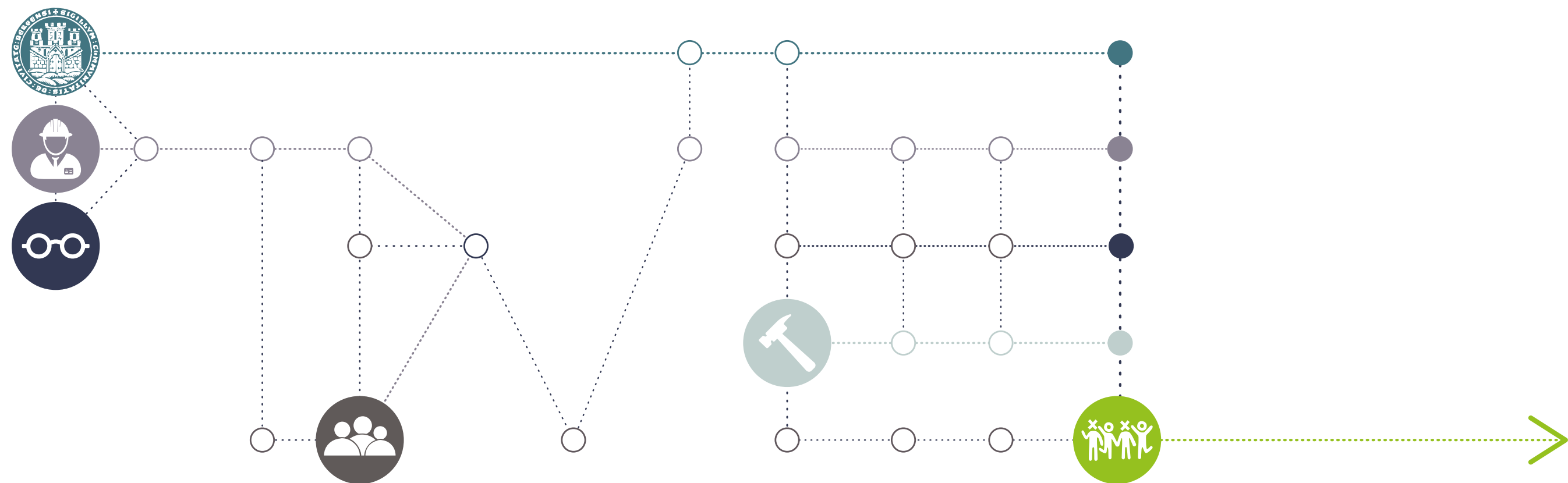
6.

Byggegruppepersonene flytter inn, lever livet, har hver sin selveierleilighet og byggegruppen oppløses.

7.

Lurt å ha noen spilleregler i de første årene som følger som for eksempel at prisene på leilighetene er fryst de første ti årene, for å forhindre at man går inn i en byggegruppe med formål om eiendomspekulasjon.

Proessen kan være slik:

1.

Byggherre, arkitekt (og kommune?). Utformer en skisse og et rammeverk for prosjektet.

2.

En liten markedsføringsrunde gjør prosjektet kjent for folk som nå kan melde seg som interessenter.

3.

Nå kan man sette i gang en serie med seminar og møter hvor brukere, byggherre og arkitekt kommer frem til gode løsninger for individene og fellesskapet. Parallelt begynner arkitekt og byggherre på et skisseprosjekt som syr disse behovene og løsningene sammen.

4.

Når man nærmer seg et konkret resultat, går man inn i en mer forpliktende fase hvor burkerne, som fortsatt er med forplikter seg til å kjøpe en enhet i prosjektet.

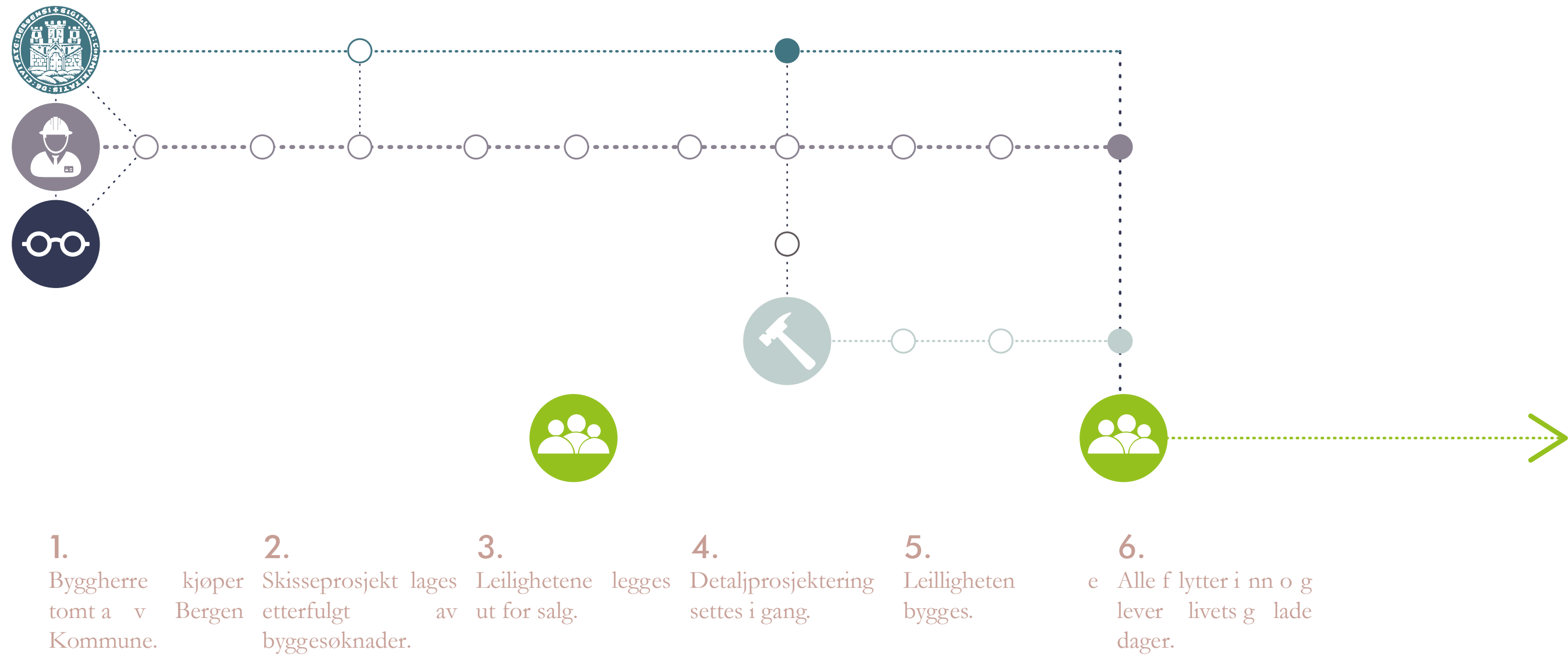
5.

Detaljprosjektering og bygging går i gang.

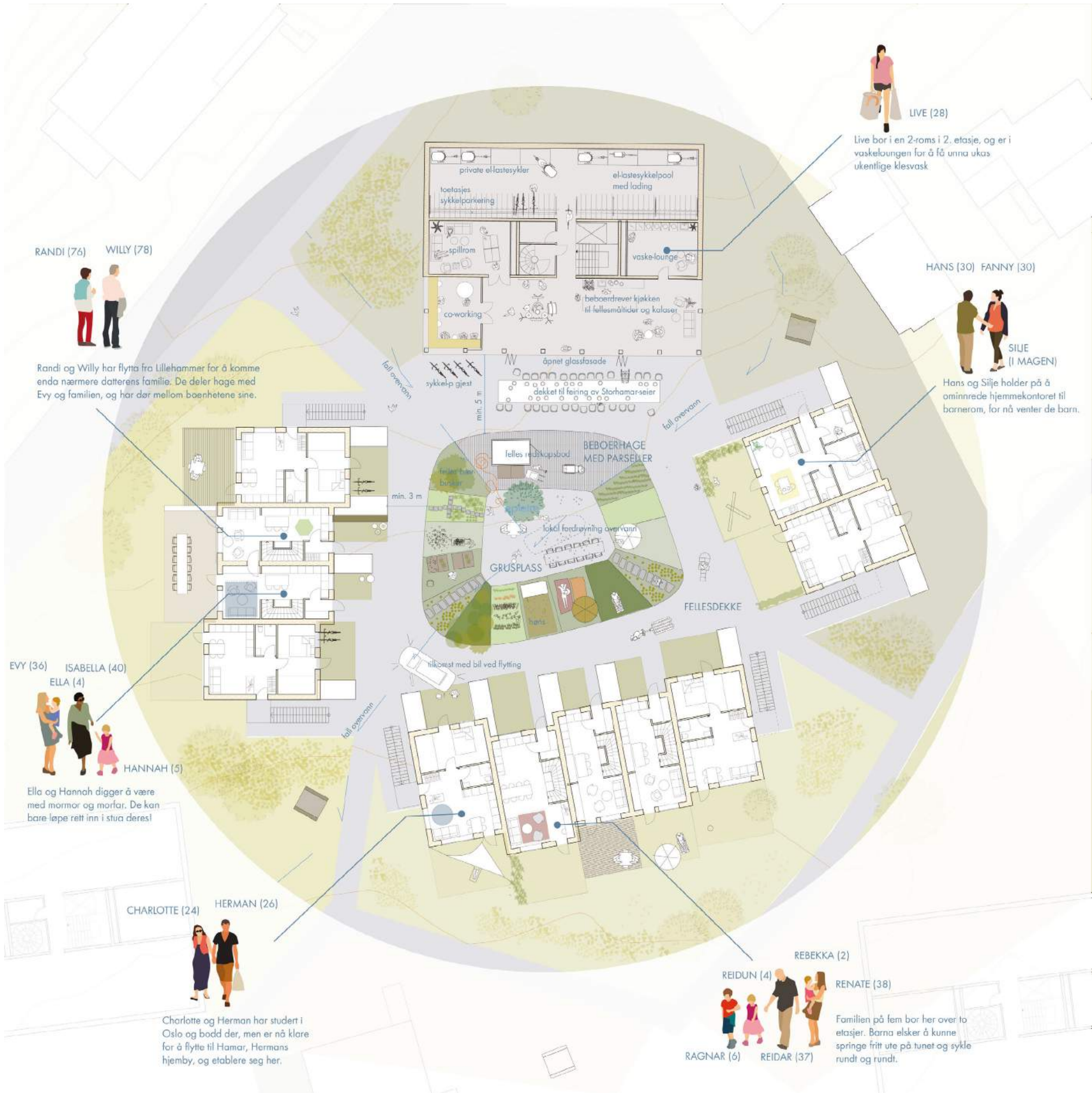
6.

Alle flytter inn og lever livets glade dager.

Proessen kan være slik:

Ankerhagen

Å skape gode steder å bo

Sånn har man gjort det andre steder

Lange eng, Danmark

Lange eng, Danmark

Vindmøllebakken, Stavanger

Vindmøllebakken, Stavanger

Vindmøllebakken, Stavanger

Svartlamoen

Svartlamoen

Obos Living lab, Vollebekk

Bofellesskap for kvinner 50+, London

de
zeen

Magazine
Awards
Jobs
Events Guide
Showroom
School Shows
Courses

Architecture
Interiors
Design
Technology

Series
Interviews
Opinion
Talks
Videos
Newsletters

Co-housing not just for "liberals and outcasts" says Studio Weave

Fremtidens boliger på Andenes

Sånn ser vi for oss at det kan bli på Andenes

Aldersbølgen kommer

Vanskelig å navigere seg

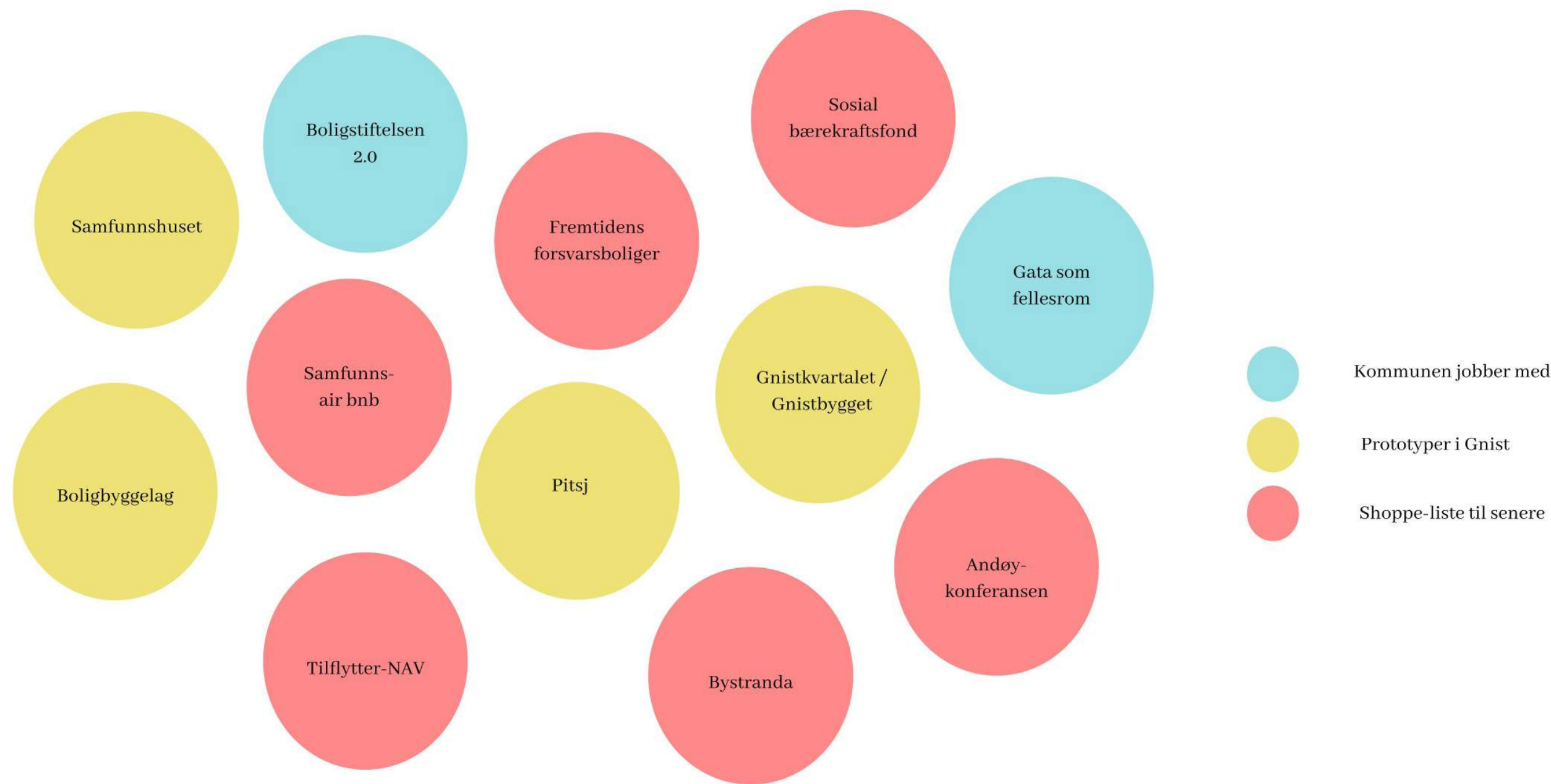
Ressurssterke bomiljø

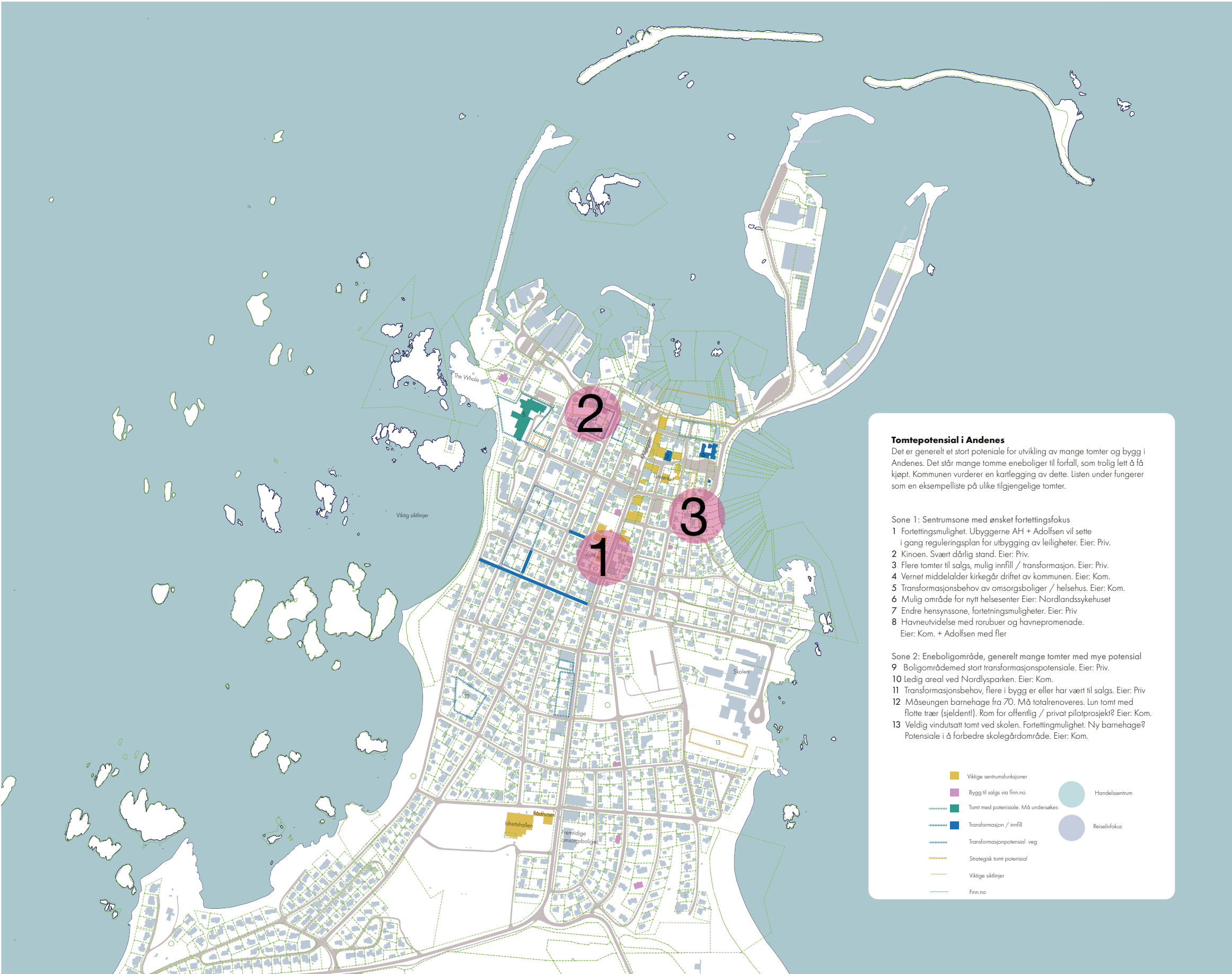
Viktigheten av god boligpolitikk!

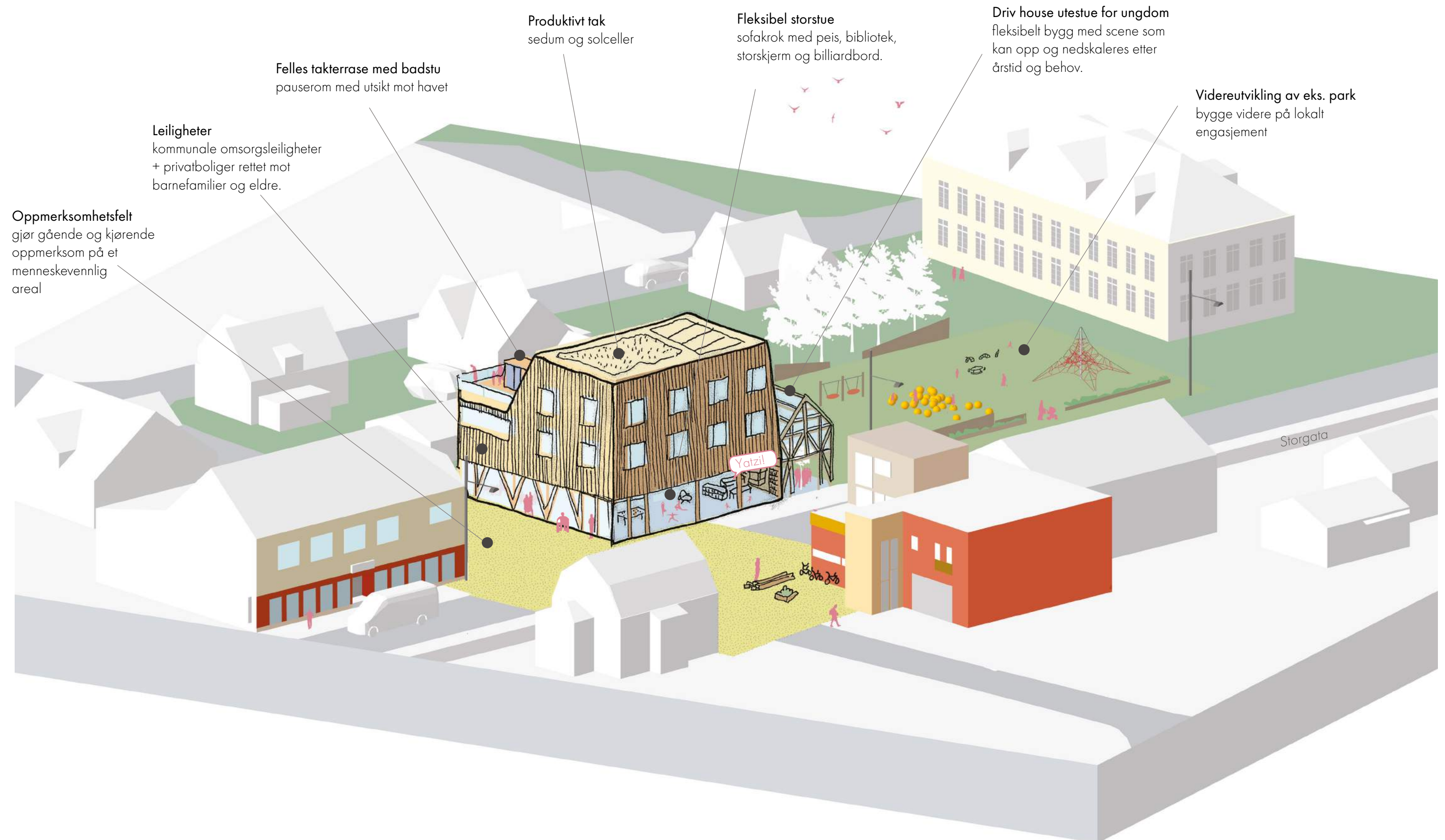
Gnist - tiltakskatalog

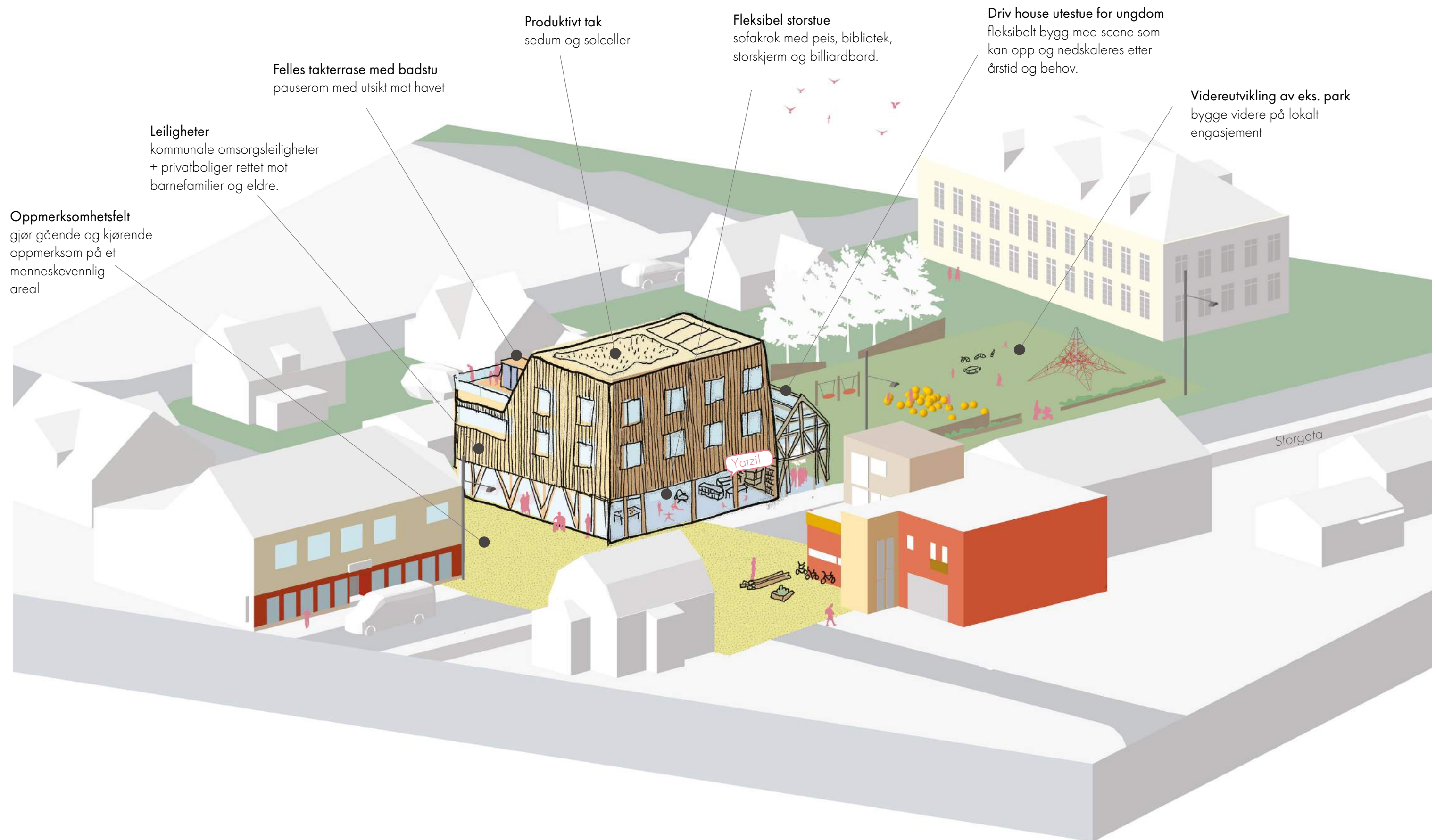

Mulighetskart, tomter

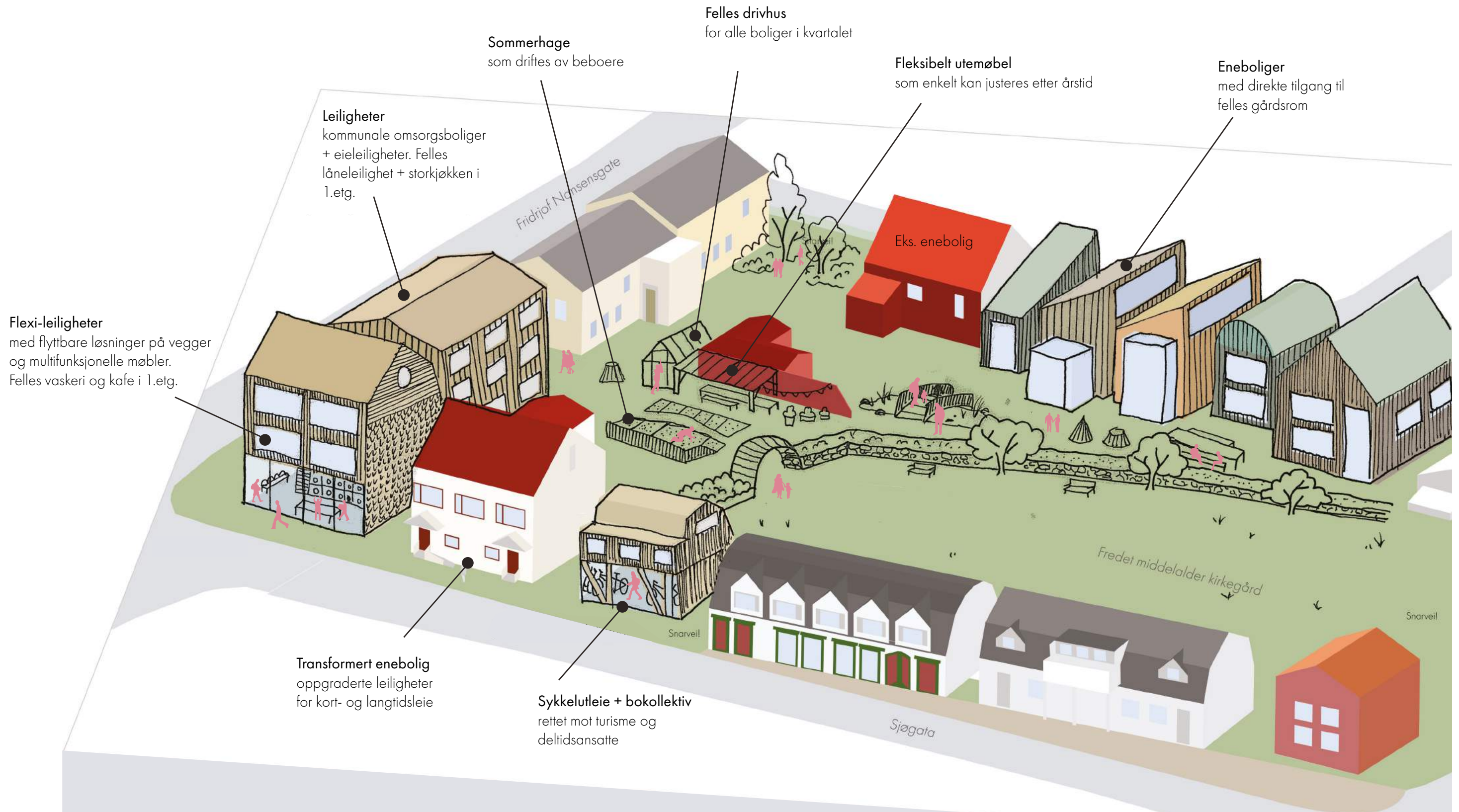

Gnist-kvartalet

Gnist-tunet

Gnist-huset

